Festivalul Internațional „George Enescu". GALA INAUGURALĂ

(Costin Popa – 2 septembrie 2007)

Bine găsită, binevenită, a fost noua și totodată inedita formulă de deschidere a Festivalului Internațional „George Enescu" ediția 2007! 16 cântăreți de origine română, în marea lor majoritate vedete ale scenelor internaționale de operă, reputați artiști care arareori sunt prezenți în București, au dat savoare și culoare Galei inaugurale. Niciodată afișele noastre nu au cunoscut, chiar dacă numai pentru o seară, o asemenea alăturare de valori lirice naționale aflate în plină vogă a carierelor lor. S-a împlinit astfel un vechi deziderat, des clamat de noi, criticii și, nu în ultimul rând, de publicul meloman.

Întâlnirea a fost să fie într-un mega-concert cu orchestră care a propus pagini celebre din literatura de gen, potrivit alese vocalității cântăreților, variate stilistic și de mare atracțiozitate.

Așadar o seară promițătoare prefațată de cuvintele de deschidere rostite de Adrian Iorgulescu, ministrul Culturii și Cultelor și de Ioan Holender, directorul artistic al Festivalului și Concursului, acesta preluând – cu bogăție de spirit – și insolita funcție de prezentator al programului.

Urcând pentru prima oară pe podiumul Sălii Palatului – sper să nu greșesc -, orchestra Operei Naționale bucureștene a regăsit acea emulație care o animă ori de câte ori părăsește fosa. Și dacă partiturile ce nu fac parte din repertoriul său permanent (mă refer în mod precis la **Lohengrin** și **Semiramida**) au surprins-o pe alocuri la atacuri și acuratețe, oferta de acompaniament a urmat cu preciziune indicațiile dirijorului timișorean Gheorghe Costin, bun însoțitor al soliștilor dar... oprindu-se aici. Așa încât uvertura **Nunta lui Figaro** a fost mai mult plină de rigoare decât de spuma unei **Folle journée** mozartiene.

Am admirat de la primele note timbrul de prețioasă calitate al Celliei Costea, soprană ce a depășit rapid emoțiile și a propus o versiune liniar-visătoare a ariei **Dove sono** din **Nunta lui Figaro**. Frumoasa conducere a vocii a captivat și în aria din **La Wally** de Catalani, chiar dacă o ușoară opacitate s-a insinuat în registrul central-înalt.

Oarecum timid în recitativ și destul de reținut în aria **Come dal ciel precipita** din **Macbeth** de Verdi, cu un Mi acut final perfectibil ca vibrație și proiecție vizavi de relaționarea cu instrumentiștii, a fost basul Szabo Balint.

Cunoscută din spectacolele cu **Tosca** de Puccini de la Opera din București, soprana Anda Louise-Bogza a expus și acum vocea-i luxuriant timbrată. Sonoritățile sunt ampleși au restituit ariei **Vissi d'arte** întreaga forța dramatică, chiar dacă acum vibrato-ul s-a mai accentuat iar Si bemol-ul culminant pare că necesită o susținere sporită pentru evitarea accidentelor și chiar a asigurării intonației.

Tot o pagină pucciniană, spectaculara **Nessun dorma** din **Turandot**, a ales și tenorul Marian Talaba, un glas solid și viguros, cu evidentă aplecare către repertoriul spinto. Accentele au fost bine cumpănite dar al său Si natural din faimosul **Vincerò** este o limită tangibilă doar în condiții de efort. Avea s-o demonstreze și în marele duet de dragoste Cio-cio-san – Pinkerton din **M-me Butterfly** când a eludat Do-ul acut final, lăsându-i pe de-a-ntregul coroana Roxanei Briban. Destul

de rigid și prea puțin sedus de **bimba dagli occhi pieni di malia**, Talaba nu s-a arătat deloc inspirat de vraja vocii sopranei (**Voliatemi bene**) și, păstrându-se distant, a privit-o pe Butterfly doar în timpul concluziei orchestrale, când mâinile celor doi s-au atins, încercând să suplinească lipsa fiorului iradiat de farmecul nopții de dragoste. O parte din vină o poartă și răceala baghetei, probată și în alte pagini pucciniene, aria lui Mimì și duetul din primul act al **Boemei**. Din nou, Do-ul final a pus probleme tenorului, de data aceasta Robert Nagy, care a încercat un pretențios mezzavoce de efect – din păcate sfârșit rău – în compania măiastrei Roxana Briban.

În alte secvențe – cvartetul din **Rigoletto** de Verdi, alături de Elena Moșuc, Carmen Oprișanu, Alexandru Agache, precum și sextetul din **Lucia di Lammermoor** de Donizetti, alături de Nicoleta Ardelean, George Petean, Szabo Balint, Cristina Iordăchescu, Călin Brătescu – Robert Nagy a cucerit însă publicul prin percutanța vocii sale.

Puternicul angajament dramatic provenit dintr-un instrument liric a fost dominanta pe care soprana Adina Nițescu a propus-o ariei **Sola**, **perduta**, **abbandonata** din **Manon Lescaut** de Puccini. Păcat că atitudinea declamației **Non voglio morire** a fost mai degrabă copilărească decât ca fiind rostită de o eroină disperată, aflată în pragul morții.

Voce somptuoasă, Alexandru Agache a redat cu puternică și continuă frământare interioară personalitatea contradictorie a lui Carlo Gérard din **Andrea Chénier** de Giordano. Monologul **Nemico della patria** a fost o îngemănare de sunete pline de autoritate și tente introvertite, subtile. Revenind în scenă pentru aria **Cortigiani** din **Rigoletto**,mult galonatul și reputatul bariton a făcut o nouă demonstrație a artei sale, înfăptuind un minunat arc pornit din forța covârșitoare a primelor note și încheiat printr-un răscolitor **Pietà** final, ca un abandon înlăcrimat.

Plină de sensibilitate și profunzime expresivă a fost tălmăcirea oferită de mezzosoprana Carmen Oprișanu ariei scrisorilor din **Werther** de Massenet. Cânt elegant, seducător.

Tânărul bariton cu patină tenorală George Petean, stăpânul unei voci de extins ambitus, a interpretat cu extremă muzicalitate și strălucire cavatina lui Figaro din **Bărbierul din Sevilla** de Rossini. A impresionat omogenitatea impecabilă a glasului ce a conferit desenelor melodice o linie de extremă fluiditate, fapt evident îndeosebi în marea scenă a morții lui Posa din **Don Carlos** de Verdi. Petean a dăruit ariei **Per me giunto... O Carlo, ascolta... Io morrò** noblețea și generozitatea personajului. Sunetul de Fa acut din ... **morrà per te** (finalul ariei propriu-zise) – atacat domol și crescut ca un evantai – a inundat în armonice splendide Sala Palatului.

Nicoleta Ardelean a cântat marea arie a Violettei din primul act al **Traviatei** verdiene cu aplomb și dăruire. Cu glas rotund timbrat, a frazat frumos și s-a simțit bine în compania tempilor largi imprimați de dirijor în prima secțiune, **È strano!**, dar arta pianissimelor suspendate nu-i este deocamdată la îndemână. După cum lejeritățile din **Sempre libera** se cer mai îngrijit conduse. La fel, Mi bemol-ul final rămâne pentru Nicoleta Ardelean un obiect de studiu mai adâncit. Partenerul din culise, Marius Vlad Budoiu, i-a dat o replică mult prea puțin poetică, tenorul orientându-se acum spre maniera dramatică de cânt. Avea s-o demonstreze în povestirea **In fernem Land** pe care Lohengrin o expune în actul al III-lea al opusului omonim wagnerian.

Singurul artist al Operei Naționale București prezent în gală cu o arie, Ștefan Ignat, a avut și șansa să cânte singurele portative enesciene din **Oedipe** care figurează pe întreg afișul festivalului. Fața

de anterioarele sale prestații, baritonul a abordat acum monologul **Ou suis-je?** cu sporită înțelegere a filosofiei personajului, cu aprofundată trăire, cu forță venită din glasul său cu irizații de bronz.

Așteptată cu frenezie de un public sensibilizat de recentul ei triumf la Scala din Milano în **Traviata**, Elena Moșuc și-a regalat fanii cu o pagină de belcanto pur, teritoriu stilistic în care, actualmente, este stăpână absolută între sopranele lumii. „Periculoasa" (l-am citat pe Ioan Holender) arie **Bel raggio lusinghier** din **Semiramida** a fost ca o jucărie pentru Elena Moșuc, exponenta unei vocalități absolut potrivite partiturii rossiniene, în care coloratura perlată se îmbină cu spectaculozitatea supra-acutelor iar nuanțarea nu părăsește niciodată expozeul. Elena Moșuc a fost singura interpretă din concert rechemată la rampă în aplauze entuziaste.

Seară magică! Și cum se întâmplă des în asemenea situații, toți interpreții au revenit pe podium spre a cânta, la final, în limba română, popularul **Brindisi** din **Traviata**.

Nu pot încheia notațiile, fără a menționa apreciativ gesturile de curtoazie și profundă omagiere făcute de Ioan Holender. Astfel, cu prilejul aniversării celor 80 de ani împliniți cu doar câteva zile înainte, ilustrul bariton Nicolae Herlea a primit aplauzele publicului.

Rememorând cariera celebrului tenor Ludovic Spiess și demnitățile care i-au fost încredințate – a fost primul director post-revoluționar al Festivalului și Concursului Internațional „George Enescu", ministru al Culturii și Cultelor, director general al Operei Naționale București -, Ioan Holender a invitat asistența la un moment de reculegere. În picioare, 4500 de spectatori în frunte cu președintele României, Traian Băsescu, și-au îndreptat gândurile către cel care a fost Ludovic Spiess.

Seara inaugurală a festivalului... o seară de succes, datorată unor voci românești de mare valoare. Un corolar firesc: distribuțiile Operei bucureștene trebuie indubitabil să fie construite și în jurul unor asemenea nume de prestigioși artiști. Sunt convins că diriguitorii teatrului de pe Splai au profitat de moment, fără să se gândească prea mult, pentru a face contacte directe și a structura proiecte valoroase.